

Til Statsforvaltningen, samtlige kommuner og de opstillingsberettigede partier til folketingsvalg

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2017 - 5008

Doknr.
493975

Dato
20-12-2017

Orientering om ændringer af folketingsvalgloven pr. 1. november 2017

Ved dette brev orienteres Statsforvaltningen, kommunerne og de opstillingsberettigede partier til folketingsvalg om de ændringer af folketingsvalgloven, der trådte i kraft den 1. november 2017.

Ændringerne følger af lov nr. 704 af 8. juni 2017 om ændring af lov om valg til Folketinget (Valg på personlige stemmer) og lov nr. 714 af 8. juni 2017 om ændring af lov om valg til Folketinget (Indførelse af prioriteret sideordnet opstilling).

Ændringerne er indarbejdet i en ny lovbekendtgørelse af folketingsvalgloven, se [lovbekendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017](#).

1. Ændringernes baggrund og formål

Formålet med lovændringerne er at indføre prioriteret sideordnet opstilling (se nedenfor afsnit 2) og valg på personlige stemmer (se nedenfor afsnit 3) ved folketingsvalg.

2. Prioriteret sideordnet opstilling

Kandidater, der opstiller for et parti til Folketinget, kan være opstillet enten kredsvis (lovens § 39) eller sideordnet (lovens § 40).

Ved lovændringen indføres en ny form for sideordnet opstilling. Der ændres ikke ved den kredsvis opstillingsform, herunder opstilling med partiliste.

2.1. Prioriteret sideordnet opstilling

Et parti, hvis kandidater er sideordnet opstillet i en eller flere opstillingskredse, kan som noget nyt anmelde, at storkredsens kandidater anføres i en af partiet prioriteret rækkefølge på stemmesedlen (prioriteret sideordnet opstilling), se lovens § 40, stk. 3, 1. pkt.

Anmeldelse af prioriteret sideordnet opstilling har den betydning, at partiet selv kan bestemme rækkefølgen af kandidaterne på stemmesedlen i de enkelte opstillingskredse inden for den pågældende storkreds. Det vil også sige, at rækkefølgen af kandidaterne kan være forskellig i de enkelte opstillingskredse i storkredsen. De kandidater, der er opstillet i den pågældende opstillingskreds, skal dog anføres før eventuelle øvrige kandidater, der er opstillet i storkredsen, se lovens § 40, stk. 3, 2. pkt.

Da partierne ved denne opstillingsform fremover helt selv kan bestemme rækkefølgen af kandidaterne på stemmesedlen, er begrebet "nominering" blevet overflødiggjort og som følge heraf ophævet, se dog straks nedenfor i afsnit 2.1.1.

2.1.1. Realisering af nominering

De fleste partier har hidtil ved folketingsvalg benyttet sideordnet opstilling med nominering (der nu er ophævet i loven) i den form, at alle partiets kandidater i storkredsen har været opstillet i alle opstillingskredse i storkredsen, men nomineret i hver sin opstillingskreds.

Som beskrevet ovenfor i afsnit 2.1. er det ved den prioriterede sideordnede opstilling muligt for partiet helt selv at bestemme rækkefølgen af kandidaterne på stemmesedlen i de enkelte opstillingskredse. Det betyder, at partierne i praksis fortsat har mulighed for at "nominere" en kandidat i de enkelte opstillingskredse, selv om begrebet er ophævet i loven. Partier, der ønsker dette, skal således blot anføre, hvilken eller hvilke kandidater der skal anføres først på stemmesedlen i de enkelte opstillingskredse, og derefter anføre de øvrige kandidater i alfabetisk rækkefølge.

2.2. Anmeldelse af prioriteret sideordnet opstilling

Anmeldelse af prioriteret sideordnet opstilling skal ske senest kl. 12 ti dage før valgdagen. Anmeldelse kan tidligst ske, når valget er udskrevet. Dette svarer til de gældende regler for anmeldelse af opstillingsformen. Se lovens § 41, stk. 2, jf. stk. 1.

Anmeldelser skal ske skriftligt til anmeldelsesmyndigheden (Statsforvaltningen og formanden for valgbestyrelsen i Bornholms Kommune), jf. lovens § 41, stk. 3.

Bemærk, at fristen for anmeldelse af prioriteret sideordnet opstilling er sammenfaldende med fristen for partiernes meddelelse om godkendte kandidater (lovens § 37, stk. 1) og fristen for anmeldelse af valg på personlige stemmer (lovens § 41 a, stk. 1, se nedenfor i afsnit 3.3.).

2.3. Fortegnelse, der angiver rækkefølge af opstillede kandidater

Anmeldelsesmyndigheden skal som noget nyt så hurtigt som muligt efter, at fristen for bl.a. anmeldelse af prioriteret sideordnet opstilling er udløbet (kl. 12 ti dage før valgdagen), udarbejde en fortegnelse, der – for den eller de pågældende opstillingskredse, hvor et parti med sideordnet opstilling har anmeldt en prioriteret rækkefølge for sine kandidater – angiver den rækkefølge, hvori alle de pågældende partis kandidater i storkredsen skal anføres på stemmesedlen for den eller de pågældende opstillingskredse, jf. lovens § 42, stk. 1, 2. pkt.

Det vil sige, at der skal udarbejdes en fortegnelse for hver enkelt opstillingskreds, der angiver rækkefølgen af kandidaterne for hvert af de partier, der har anmeldt prioriteret sideordnet opstilling.

Det bemærkes, at anmeldelsesmyndigheden som hidtil skal udarbejde fortegnelser over de kandidater, der er opstillet i storkredsen, se lovens § 42, stk. 1, 1. pkt. Der er således ikke ændret herved.

3. Valg på personlige stemmer

3.1. Fordeling af partistemmer

Ved sideordnet opstilling fordeles partistemmerne i opstillingskredsen mellem partiets kandidater i opstillingskredsen i forhold til deres personlige stemmetal i opstillingskredsen, se lovens § 40, stk. 4, 1. pkt. Dette gælder, medmindre partiet har anmeldt, at partistemmerne i storkredsen ikke tilfalder nogen kandidat i storkredsen, jf. afsnit 3.2.

3.2. Valg på personlige stemmer

Et parti, hvis kandidater i en storkreds hver især er opstillet i alle opstillingskredse inden for storkredsen (fuldstændig sideordnet opstilling), kan for den pågældende storkreds som noget nyt anmelde, at partistemmerne i storkredsen ikke tilfalder nogen

kandidat for partiet i storkredsen, se lovens § 40, stk. 4, 2. pkt. Det vil sige, at kandidaterne i den pågældende storkreds alene bliver valgt på personlige stemmer.

Det er således alene partier, der har anmeldt sideordnet opstilling, der kan indgive anmeldelse om valg på personlige stemmer.

Opstillingsformen har ikke betydning for mandatfordelingen, men alene for udvælgelsen af valgte kandidater inden for partiet.

3.3. Anmeldelse af valg på personlige stemmer

Anmeldelse af valg på personlige stemmer skal ske senest kl. 12 ti dage før valgdagen. Anmeldelse kan tidligst ske, når valget er udskrevet. Se lovens § 41 a, stk. 1.

Anmeldelser skal ske skriftligt til anmeldelsesmyndigheden, jf. lovens § 41 a, stk. 2.

Bemærk, at fristen for anmeldelse af valg på personlige stemmer er sammenfaldende med fristen for partiernes meddelelse om godkendte kandidater (lovens § 37, stk. 1) og fristen for anmeldelse af prioriteret sideordnet opstilling (lovens § 41, stk. 2, se ovenfor i afsnit 2.2.).

3.4. Opgørelsen af fordeling af partistemmer

Ved opgørelsen af folketingsvalget skal det bl.a. opgøres, hvorledes de afgivne partistemmer skal fordeles på hver enkelt kandidat, se lovens § 73, stk. 2, 2. pkt.

Hvis et parti har anmeldt valg på personlige stemmer, tilfalder partistemmerne ikke nogen kandidat for partiet i storkredsen. Partistemmerne skal derfor i stedet anføres særskilt som »Andre partistemmer« i afstemnings- og valgbøgerne. Se lovens § 73, stk. 5, 2. pkt.

4. Mere information

For nærmere oplysninger om baggrunden for og indholdet af lovændringerne kan henvises til bemærkningerne til lovforslagene (L 124, FT 2016-17, og L 125, FT 2016-17):

http://ft.dk/ripdf/samling/20161/lovforslag/l124/20161_l124_som_fremsat.pdf

http://ft.dk/ripdf/samling/20161/lovforslag/l125/20161_l125_som_fremsat.pdf

Eventuelle spørgsmål til dette orienteringsbrev kan rettes til Økonomi- og Indenrigsministeriets Valgenhed på adressen valg@oim.dk.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov
Valgkonsulent